

حبس دوباره کارگران
در حادثه معدن

ریزش معدن بافق یزد ۶ مصدوم
به جای گذاشت

۲

روزنامه
سایما

۱ سال بیست و یکم | شماره پیاپی ۳۳۱۴ | پنجشنبه ۱۱ ماه ۱۴۰۴ | قیمت ۵ هزار تومان |

www.payama.ir

فاجعه‌ای که جاذبه جهانی شد

نگاهی به مرمت‌های فاجعه‌بار به بهانه درگذشت زن اسپانیایی
که با خلق یک افتضاح مرمتی به شهرت رسید

۴

۲۰۲۵ سال دشوار زمین

■ ۲۰۲۵ یکی از پرهزینه‌ترین سال‌های تاریخ از نظر بلایای اقلیمی بود. برپایه یکی از تحلیل‌ها برآورد خسارات اقتصادی در ۱۰ فاجعه بزرگ آب‌وهوایی این سال به بیش از ۱۲۰ میلیارد دلار می‌رسد و جان هزاران نفر نیز از دست رفته است

قول همتی به مردم

اقتصاد را با ثبات می‌کنم

ایپام ما بعد از چند روز پرتش، رئیس‌جمهور در حکمی «عبدالناصر همتی» را به عنوان رئیس‌کل بانک مرکزی منصوب کرد.

مسعود پزشکیان گفت: «با اتکا به خداوند متعال، ضمن اتخاذ سیاست‌های راهبردی متناسب، نظارت دقیق بر حسن اجرای امور و تعامل با تیم اقتصادی دولت نسبت به ساماندهی و مدیریت بازار ارز، اصلاح ناترازی بانک‌ها و کنترل رشد نقدینگی با هدف حمایت از رشد اقتصادی، حفظ و ارتقای ارزش پول ملی و تحقق عدالت اجتماعی اهتمام ویژه و حداکثری مصروف دارید.»

روز چهارشنبه، ۱۰ دی، جلسه هیئت وزیران هم برگزار شد. در این جلسه، «فاطمه مهاجرانی»، سخنگوی دولت، از تصویب کلیات آیین‌نامه تضمین امنیت غذایی و معیشت مردم خبر داد و اعلام کرد: «در جلسه رئیس‌جمهوری همچنان بر شنیدن صدای مردم برای حل مشکلات تأکید کرد.»

او افزود: «همان‌طورکه قبلاً گفتیم، اعتراضات را به رسمیت می‌شناسیم. می‌دانیم فشار اقتصادی مردم را تحت آزار قرار داده است و همه تلاش خود را برای بهبود این وضعیت به کار می‌گیریم.»

عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی، درباره سیاست‌های جدید ارزی دولت اظهار کرد: «وظیفه بانک مرکزی کنترل تورم و نظارت بر بانک‌هاست. برگشت من به بانک مرکزی به این علت بود که شرایط را برای خدمت فراهم دیدم. کشور نیاز به تلاش همه قوا دارد تا بتوانیم شرایط موجود اقتصادی را ساماندهی کنیم. او به مردم قول ثبات اقتصادی داد و افزود، کنترل تورم وظیفه ماست و دلیل تورم نیز کسری بودجه است که باید کنترل شود. با بانک‌های ناتراز برخورد می‌کنم.»

رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به هم‌زمانی فشارهای بیرونی و چالش‌های داخلی اقتصاد کشور، بر ضرورت تقویت انسجام درون‌سیستمی تأکید کرد و استقرار نظام‌های نظارتی شفاف و دقیق را پیش‌شرط صیانت از منابع، پیشگیری از انحرافات مالی و ارتقای کارآمدی سیاست‌های پولی و بانکی دانست.

صادق:

بدهی دولت به کامیون‌داران پرداخت می‌شود

وزیر راه از تصویب پرداخت بدهی دولت به کامیون‌داران و رانندگان خبر داد.

«فرزانه صادق»، وزیر راه، در حاشیه جلسه چهارشنبه، ۱۰ دی‌ماه، هیئت دولت در جمع خبرنگاران اعلام کرد: «در جلسه امروز تصویب شد که بدهی دولت به رانندگان و کامیون‌داران پرداخت شود.»

او در ادامه درباره تأمین منابع مالی آزادراه‌ها گفت: «آزادراه به این معناست که بخش خصوصی باید وارد کار شود. باید ببینیم چه تعداد از بخش خصوصی را می‌توانیم در این پروژه به‌عنوان پایه کار وارد کنیم.» وزیر راه گفت: «بخش اعظم تأمین منابع مالی آزادراه برعهده بخش خصوصی است و دولت به‌وسیله خرج عوارض آزادراهی نقش خود را ایفا می‌کند.» استنیم

نامگذاری خیابانی به نام مادر سینمای ایران

هم‌زمان با سی‌ویکمین سالروز درگذشت «رقیبه چهره‌آزاد»، بازیگر پیشکسوت ایران که عموم تماشاگران او را با فیلم «مادر» به یاد دارند، خیابانی به‌نام این هنرمند نامگذاری شد.

«افسانه چهره‌آزاد»، دیگر بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون و نوه رقیبه چهره‌آزاد، چهارشنبه دهم دی‌ماه خبر داد در سالگرد درگذشت مادر بزرگش خیابانی در تقاطع خیابان ویلا (نجات‌الهی) به‌نام او نامگذاری شده است.

«رقیبه فخرالملوک توکلی» (۱۲۸۶ - ۱۰ دی ۱۳۷۳) که با نام رقیبه چهره‌آزاد شناخته می‌شود، بازیگر ایرانی بود. او به «مادر سینمای ایران» شهرت داشت. چهره‌آزاد برای بازی در فیلم مادر (۱۳۶۸) سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن را دریافت کرد. او مسن‌ترین بازیگری است که برنده این جایزه شده است. ایلسا

سالی که رخدادهای حدی آب‌وهوایی طبیعت را تا مرز تاب‌آوری پیش راندند

۲۰۲۵؛ سال دشوار زمین

بنا بود گرمایش زمین به حداکثر ۱.۵ درجه سانتی‌گراد بالاتر از سطح پیشاصنعتی محدود شود، اما در سال ۲۰۲۵ برای اولین بار از این آستانه گذشت

سال ۲۰۲۵ میلادی، سالی بود که زمین و ساکنانش بار دیگر تاب‌آوری خود را آزمودند. موج‌های گرما، خشکسالی فراگیر و آتش‌سوزی‌های ویرانگر در یک‌سو و طوفان‌های مهیب، بارش‌های سیل‌آسا، سیلاب و رانش زمین در سوی دیگر، سرتاسر قاره‌ها را درگیر کرد. این رخدادها علاوه‌بر خسارت‌های جانی و مالی گسترده، محیط‌زیست را تحت فشار شدیدی قرار دادند. دانشمندان با اطمینان می‌گویند تغییراقلیم بر اثر فعالیت‌های انسان تشدید شده و ۲۰۲۵ در فهرست سه‌گانه گرم‌ترین سال‌های ثبت‌شده در جهان جای گرفته است.

وونگ «فیلیپین را درزورید و بیش از یک میلیون نفر را مجبور کرد از خانه‌های خود بگریزند. باران‌های موسمی هند را در هم شکست و سیلاب و رانش زمین به بار آورد. پژوهشگران WWA معتقدند شدت و تکرار فزاینده این رخدادها، توان میلیون‌ها نفر در سراسر جهان برای واکنش و سازگاری با آنها را به مخاطره انداخته است. این گزارش، گردباد «ملیسا» را مثال می‌زند؛ این طوفان چنان سریع شدت گرفت که پیش‌بینی و برنامه‌ریزی برای مقابله با آن دشوار بود و جزایر کوچک جامائیکا، کوبا و هائیتی به‌حدی ویران شدند که دیگر توانی برای مدیریت خسارات شدید نمانده بود.

دانشمندان می‌گویند اگر به‌سرعت جلوی استفاده از سوخت‌های فسیلی را نگیریم، اوضاع از این هم دشوارتر خواهد شد.

۱۰ رویداد اقلیمی پرهزینه سال

۲۰۲۵ یکی از پرهزینه‌ترین سال‌های تاریخ از نظر بلایای اقلیمی بود. برپایه یکی از تحلیل‌ها برآورد خسارات اقتصادی در ۱۰ فاجعه بزرگ آب‌وهوایی این سال به بیش از ۱۴۰ میلیارد دلار می‌رسد و جان هزاران نفر نیز از دست رفته است.

گزارشی که روز شنبه، ۶ دی، در وب‌سایت «زمین» منتشر شده، این حوادث اقلیمی را طبق بررسی سازمان خیریه «کریستین اید» فهرست کرده است؛ سیل و خشکسالی در چهار قاره، آتش‌سوزی‌های جنگلی، طوفان‌های گرمسیری، گردباد و بارش‌های شدید.

این برآوردها عمدتاً براساس گزارش‌های خسارت

رویداد	موقعیت	تعداد قربانیان	خسارت (دلار آمریکا)
طوفان گرمسیری «آفرد»	استرالیا	۱	۱.۲ میلیارد دلار
بارش شدید و سیلاب‌های ناگهانی تگزاس	ایالات متحده	+۱۳۵	حدود یک میلیارد دلار
بارش شدید موسمی و توفان‌های جنوب و جنوب‌شرق آسیا	تایلند، اندونزی، سریلانکا، ویتنام، مالزی	+۱۷۵۰	حدود ۲۵ میلیارد دلار
بارش شدید موسمی، سیل و رانش زمین	هند و پاکستان	+۱۸۶۰	حدود ۵.۶ میلیارد دلار
بارش شدید و سیل	چین	+۳۰	۱۱.۷ میلیارد دلار
آتش‌سوزی‌های جنگلی پالی‌سیدز و اینتون	ایالات متحده (اس‌انجلس)	۳۱ مرگ مستقیم و حدود ۴۰۰ مرگ بیشتر در مطالعات بعدی	بیش از ۶۰ میلیارد دلار
طوفان گرمسیری «گارتس»	(ریونیون آفریقا)	۵	۱.۰۵ میلیارد دلار
طوفان گرمسیری	فیلیپین	صدها	بیش از پنج میلیارد دلار
گردباد «ملیسا»	جامائیکا، کوبا، باهاما	نهایی نشده	حدود هشت میلیارد دلار
خشکسالی	برزیل	مشخص نشده	۴.۷۵ میلیارد دلار

فشار فروپاشی اقلیمی بر گیاهان و جانوران

بررسی سالانه وضعیت گیاهان و جانوران نشان می‌دهد رویدادهای حدی آب‌وهوایی در ۲۰۲۵ طبیعت را تا آستانه تاب‌آوری پیش رانده و حیات‌وحش، پوشش گیاهی و

۱ سال بیست و یکم | شماره پیاپی ۳۳۱۴ | پنجشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۴ |

مرگ مستقیم بر اثر این حریق ۲۴روزه ثبت شد، اما مطالعه‌ای در ماه اوت نشان داد حدود ۴۰۰ نفر دیگر نیز به‌دلایلی مرتبط با این حادثه، مثل آلودگی شدید هوا و تأخیر در دسترسی به خدمات درمانی جان خود را از دست داده‌اند. پژوهشگران می‌گویند در این رویداد که خسارات آن بیش از ۶۰ میلیارد دلار آمریکا بوده شده، تغییراقلیم عامل تشدید آتش‌سوزی‌ها بوده است.

آنها طوفان‌ها و سیلاب‌های کشنده اواخر نوامبر را هم به تغییراقلیم نسبت می‌دهند؛ این رویدادها بیش از یک‌هزار و ۸۰۰ نفر را در چند کشور جنوب و جنوب‌شرق آسیا به کام مرگ کشید. این سیلاب‌ها در اثر دو طوفان گرمسیری که هم‌زمان منطقه سوماترای اندونزی و شبه‌جزیره مالزی را هدف گرفتند، ایجاد شدند و حدود ۲۵ میلیارد دلار خسارت به بار آوردند. این طوفان‌ها دومین بلای اقلیمی پرهزینه در این فهرست‌اند و در همین حال از مرگ‌بارترین فاجعه‌های مرتبط با آب‌وهوا در تاریخ اخیر به شمار می‌آیند که در یکی از مناطق بسیار آسیب‌پذیر جهان در برابر تغییراقلیم رخ دادند.

رویدادهای سیلاب در چین، هند، پاکستان و تگزاس هم در فهرست جای دارند، به‌همراه چهار طوفان گرمسیری که پرهزینه‌ترینشان گردباد ملیسا در کارائیب بود.

گرمایش جهانی، که عمدتاً به‌دلیل فعالیت‌های انسانی و انتشار گازهای گلخانه‌ای رخ داده، سبب شده است برخی رویدادهای جوی شدید هم بیشتر اتفاق بیفتند و هم شدیدتر شوند. سیلاب، بارش‌های سنگین، طوفان‌ها و خشکسالی‌ها از این دست رویدادهاست که از دوران پیشاصنعتی تاکنون ادامه دارد.

<p>فشار فروپاشی اقلیمی بر گیاهان و جانوران</p> <p>بررسی سالانه وضعیت گیاهان و جانوران نشان می‌دهد رویدادهای حدی آب‌وهوایی در ۲۰۲۵ طبیعت را تا آستانه تاب‌آوری پیش رانده و حیات‌وحش، پوشش گیاهی و</p>	<p>فشار فروپاشی اقلیمی بر گیاهان و جانوران</p> <p>بررسی سالانه وضعیت گیاهان و جانوران نشان می‌دهد رویدادهای حدی آب‌وهوایی در ۲۰۲۵ طبیعت را تا آستانه تاب‌آوری پیش رانده و حیات‌وحش، پوشش گیاهی و</p>
---	---

خزارش

حوادث منجر به کشته شدن دست‌کم ۶۰ نفر شد. مرگ‌بارترین حادثه معدن در این سال، ۳۱ شهریورماه در معدن زغال‌سنگ معدنوی طیس به‌دلیل نشت گاز متان در بلوک C این معدن رخ داد که در پی آن ۵۲ نفر کشته و ۲۲ نفر مجروح شدند.

اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶، انفجار در معدن زغال‌سنگ بوفارت در آزادشهر استان گلستان، به‌دلیل نشت گاز منجر به گرفتار شدن ده‌ها کارگر در عمق هزار و ۳۰۰ متری معدن شد. در این حادثه ۴۳ معدنچی جان خود را از دست داده و بیش از صد نفر از جمله نیروهای امدادی دچار مصدومیت و گازگرفتگی در اثر گاز مونوکسید کربن شدند. تا پیش از حادثه معدن طیس این حادثه، مرگ‌بارترین حادثه معدن در ایران بود.

حادثه معدن باب نیز در زیند استان کرمان که در ۳۰ فروردین ۱۳۸۹ رخ داد، به‌لحاظ تعداد قربانیان آن سومین حادثه مرگ‌بار معدن در تاریخ معاصر ایران است. این حادثه که به‌دلیل نشت گاز متان رخ داد، منجر به کشته شدن ۱۴ نفر شد. پیش‌اژآن، وقوع دو حادثه در سال ۱۳۸۴ در همین معدن جان ۱۱۲۱ نفر را گرفته بود.

به‌صورت موقت در فضای بسته محبوس شده بودند، اما با اقدام به‌موقع نیروهای امدادی، همگی از معدن خارج شدند.

مرگ‌بارترین حوادث معدن در ایران

این نخستین بار نیست که حادثه معدن در ایران رخ می‌دهد، برخی از این حوادث مرگ‌بار و برخی نیز بدون تلفات جانی بوده‌اند. براساس گزارش‌های رسمی و غیررسمی در بازه ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ بیش از ۳۰۰ حادثه معدن در کشور رخ داده که در نتیجه این حوادث حدود ۱۳ هزار نفر مصدوم و بیش از ۴۰۰ نفر کشته شده‌اند.

در نیمه اول سال ۱۴۰۳ حدود ۲۰ حادثه گزارش شد که این

مصدوم دیگر با آمبولانس‌های اعزامی سازمان اورژانس به بیمارستان شهرستان بافق منتقل شدند. وضعیت این افراد هم تحت کنترل است.»

مدیرکل بحران استانداری یزد یادآور شد: «پس از پایان عملیات امدادو نجات، محل حادثه ایمن‌سازی و پاکسازی شد و در حال حاضر مشکل خاصی در منطقه گزارش نشده است. البته تیم‌های تخصصی همچنان در آماده‌باش قرار دارند تا بررسی‌های کارشناسی لازم برای تعیین علت دقیق حادثه انجام شود. پس از مشخص شدن علت نهایی ریزش تونل و نشت گاز، اطلاع‌رسانی عمومی در این خصوص انجام می‌شود.»

رها سازی حبس‌شدگان

«مجتبی خالدی»، سخنگوی جمعیت هلال‌احمر، نیز درباره جزئیات امدادرسانی این حادثه به «پیام‌ما» گفت: «ساعت ۹:۳۰ صبح تماس تلفنی با جمعیت هلال‌احمر مبنی‌بر بروز حادثه در یک کارگاه معدن در شهرستان بافت برقرار شد. این حادثه که در یکی از معادن زغال‌سنگ یا سنگ‌آهن منطقه رخ داده، منجر به نگرانی درباره وضعیت کارگران حاضر در محل شد.»

به‌گفته او، در زمان وقوع حادثه ۲۴ نفر در داخل معدن حضور داشتند که تمامی افراد نجات یافتند. به‌جز دو نفر، سایر کارگران در وضعیت عمومی مناسبی قرار داشتند. دو مصدوم این حادثه به‌دلیل نیاز به اقدامات درمانی به بیمارستان‌های استان یزد منتقل شدند. همچنین، چهار نفر دیگر از کارگران نیز پس از خروج از معدن، به‌صورت خودمراجعه به مراکز درمانی مراجعه کردند.

به‌گفته سخنگوی جمعیت هلال‌احمر، ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۱ تا عملیات امدادو نجات به‌طور رسمی پایان یافت و تأیید شد هیچ‌یک از کارگران زیر آوار نمانده‌اند. برخی از افراد در لحظات اولیه حادثه

صبح روز چهارشنبه، دهم دی‌ماه ۱۴۰۴، ریزش تونل معدن «کوشک» در بافق یزد منجر به حبس و مصدومیت تعدادی از کارگران در این معدن شد.

ساعت ۸:۴۰ روز چهارشنبه، ۱۰ دی‌ماه، ریزش تونل در معدن کوشک شهرستان بافق در استان یزد منجر به گرفتار شدن ۲۴ نفر از معدنچیان این معدن شد. «احسان بالاکتی»، مدیرکل بحران استانداری یزد در گفت‌وگویی با «پیام‌ما»، درباره جزئیات این حادثه گفت: «حدود ساعت ۹ صبح امروز، دهم دی‌ماه، تماسی از سوی فرمانداری شهرستان بافت مبنی‌بر ریزش یکی از تونل‌های معدن «کوشک» واقع در حدود ۵۰ کیلومتری شهر بافق دریافت شد. براساس بررسی‌های اولیه، زمان وقوع حادثه حدود ساعت ۸:۴۰ صبح بوده است.»

او افزود: «بلافاصله پس از اعلام حادثه و با توجه به هماهنگی‌های انجام‌شده میان هلال‌احمر و اورژانس شهرستان و استان، تیم‌های تخصصی امدادو نجات برای پشتیبانی عملیات به منطقه حادثه‌ی‌ده اعزام شدند.»

گازگرفتگی و سوختگی حبس‌شدگان

به‌گفته این مقام مسئول در استان یزد، در زمان وقوع حادثه حدود ۵۰ نفر در داخل تونل معدن حضور داشتند که در اثر ریزش و همچنین نشت گاز گوگرد، برخی از آنان دچار گازگرفتگی و در مواردی سوختگی سطحی شده بودند. با اقدام سریع نیروهای حاضر در محل و تیم‌های امدادی، عملیات تخلیه به‌سرعت انجام شد و تمامی افراد محبوس‌شده در تونل به خارج از معدن منتقل شدند.»

بالاکتی یادآور شد: «خوشبختانه این حادثه هیچ‌گونه تلفات جانی نداشته و در مجموع شش نفر دچار مصدومیت شدند. از این تعداد، چهار نفر به‌صورت سرپایی در محل مداوا شدند و دو

۱۴۰۴

(۱۴۰۴)

چشم‌اندازهای طبیعی را زیر فشاری شدید قرار داده است. گاردین روز سه‌شنبه، ۹ دی، در گزارشی به‌نقل از مؤسسه خیریه «نشنال تراست» نوشت: «نمی‌توان این هشدارها را نادیده گرفت زیرا فروپاشی اقلیمی فشار

بی‌سابقه‌ای بر حیات‌وحش وارد کرده است.»

در بریتانیا که سال گذشته را میان دو طوفان «اؤپین» و «بزم» آغاز کرد و به پایان رساند، بهار و تابستان آفتابی به آتش‌سوزی‌های شدید در زمین‌های باتلاقی و مرتعی انجامید و پاییز با سیلاب‌های گسترده همراه بود.

نشنال تراست که هر کریسمس گزارشی از تأثیر آب‌وهوا

بر حیات‌وحش منتشر می‌کند، ۲۰۲۵ را دوره‌ای نوسانی و بی‌ثبات توصیف کرد که تاب‌آوری طبیعت را به‌شکلی بی‌سابقه به چالش کشید.

«بن مک‌کارتی»، رئیس بخش حفاظت از طبیعت این مؤسسه خیریه، گفت: «گرما، خشکسالی و آتش‌سوزی، برجسته‌ترین رخداد‌های سال ۲۰۲۵ به شمار می‌آیند.

رخداد‌های حدی آب‌وهوایی اتفاق جدیدی نیست، اما تأثیر جمعی چند سال خشکسالی در یک بازه کوتاه در سال‌های ۲۰۱۸، ۲۰۲۲ و ۲۰۲۵، فشار بی‌سابقه‌ای بر زیست‌بوم‌ها وارد کرده و زندگی حیات‌وحش را دشوارتر کرده است. نمی‌توان به‌راحتی از کنار این هشدارها گذشت. باید سریع‌تر، هوشمندانه‌تر و هماهنگ‌تر عمل کنیم.»

فروپاشی اقلیمی ناشی از فعالیت‌های انسانی، شدت رخداد‌های حدی آب‌وهوایی در سراسر جهان را افزایش داده و از موج‌های گرما گرفته تا سیلاب‌ها و آتش‌سوزی‌های گسترده، باعث بروز بلایای مرگبار و پرتکرارتر شده است. این درحالی‌است که بدون گرمایش جهانی، وقوع حداقل ۱۲ مورد از جدی‌ترین رخداد‌های دهه گذشته تقریباً غیرممکن بود.

از میان حوادثی که در این سال رخ داد، آتش‌سوزی‌ها اثری مهیب بر جای گذاشتند. در یکی از موارد حریق در منطقه «آبرگ‌وزین کامن» در میانه ولز در ماه آوریل بیش از پنج هزار هکتار از باتلاق‌های توری را سوزاند و زیستگاه‌های جانوران کوچک، خزندگان و پرندهگان را از بین برد. محیط‌بانان می‌گویند خسارت‌های محیط‌زیستی این آتش‌سوزی برای دهه‌ها باقی خواهد ماند. حتی در مناطقی که آتش رخ نداد، گرما به گونه‌هایی مانند پرندهگان شکاری و جغدها آسیب زد و جمعیت آنها در مراتع خشکیده به‌شدت کاهش یافت. این گرانی دربراه گونه‌های گیاهی بومی هم مطرح شد. از سوی دیگر، بارش اندک باغ شد رودخانه‌ها و برکه‌ها تقریباً کم‌آب یا خشک شوند.

این نکته هم مهم است که رخداد‌های حدی آب‌وهوایی فشار بی‌سابقه‌ای بر درختان وارد می‌کنند. طبق این بررسی نهال‌های تازه‌کاشته تا ۴۰ درصد آسیب دیدند، درحالی‌که انتظار می‌رفت فقط ۱۰ تا ۱۵ درصد به این وضع دچار شوند. درختان بالغ هم با ریزش زودهنگام برگ‌ها، افتادن شاخه‌ها و کاهش شادابی تاج، علائم استرس شدید را نشان دادند. پاییز ملایم و بارانی موجب جابه‌جایی فصل گل‌دهی بعضی گیاهان در نقاط مختلف شد. بلوط‌ها، که پیش‌تر بیماری جدی و مرگباری تهدیدشان می‌کرد، اکنون برای مقاومت در برابر

هزینه پنهان وضع موجود

تصویر کلی فاجعه‌های رخ‌داده در سال ۲۰۲۵ را می‌توان در گزارش‌های کلان جهانی هم دید. ویرایش هفتم گزارش چشم‌انداز جهانی محیط‌زیست (V–GEO) که دسامبر ۲۰۲۵ منتشر شد، هشدار می‌دهد ادامه روند کنونی توسعه، زمین را به‌سوی تغییراقلیم فاجعه‌بار تحریب گسترده طبیعت و تنوع‌زیستی و بحران‌های پرهزینه انسانی و اقتصادی سوق می‌دهد.

براساس این گزارش، انتشار گازهای گلخانه‌ای از سال ۱۹۹۰ به‌طور میانگین سالانه ۱.۵

درصد افزایش داشته و این روند باعث افزایش دمای جهانی و تشدید اثرات اقلیمی شده است. هزینه رویداد‌های حدی آب‌وهوایی که در ۲۰ سال گذشته رخ داده‌اند، سالانه حدود ۱۴۳ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

تخریب زمین و محیط‌زیست به ملموس است؛ بین ۲۰ تا ۴۰ درصد از مساحت زمین در سراسر جهان تخریب شده و بیش از سه میلیارد نفر تحت‌تأثیر قرار گرفته‌اند. هر سال حدود ۲۴ میلیارد تن خاک حاصلخیز از بین می‌رود. از هشت میلیون گونه شناخته‌شده، یک میلیون گونه در معرض خطر انقراض هستند و جمعیت آنها مدام در حال کاهش است.

آلودگی محیط‌زیست بزرگ‌ترین عامل بیماری و مرگ زودرس شناخته شده است و سالانه ۹ میلیون مرگ به آن نسبت داده می‌شود. خسارات اقتصادی مرتبط با آلودگی هوا در سال ۲۰۱۹ حدود ۸.۱ تریلیون دلار برآورد شده است؛ رقمی معادل ۶.۱ درصد

گزارش

سال‌های پیاپی خشکی توان کمتری دارند.

برای بعضی پرندهگان دریایی هم سال سختی بود. تعداد لانه‌های پرستوی دریایی شمالگان در «لانگ نانی» در نورث‌آمرلند ۳۰ درصد کاهش یافت و جمعیت طوطی‌های دریایی در جزایر فارن، واقع در سواحل شمال‌شرقی انگلستان، یک‌سوم کاهش پیدا کرد.

به نظر می‌رسید بعضی جانوران هم هماهنگی فصلی خود را از دست داده‌اند. خفاش‌ها و پروانه‌های «بریمستون» هنوز در نوامبر در سوفولک پرواز می‌کردند، درحالی‌که زاغچه‌ها، کلاغ‌های ابلق و سیاه در ایرلند شمالی چند ماه زودتر دسته‌جمعی پرواز و لانه‌های خود را بازسازی کرده بودند.

با این‌همه، بعضی گونه‌ها از موج شدید رویداد‌های حدی جان سالم به در بردند. گونه‌های همه‌چیزپسند مانند فوک خاکستری، کلاغ لاشه‌خوار و پروانه‌های «اسپکلد وود» عملکرد خوبی داشتند؛ چراکه توانایی سازگاری با دمای بالاتر و ادامه بقا با رژیم غذایی متنوع را دارند. به علاوه، برای توت‌ها و دانه‌های خوراکی بسیاری مناطق هم سال خوبی بود.

مک‌کارتی دراین باره می‌گوید: «گونه‌های سازگار از پس شرایط برمی‌آیند، اما گونه‌هایی با نیازهای خاص به‌سرعت در حال کاهش هستند. پکتواخت‌شدن چشم‌اندازهای طبیعی روستایی این روند را تسریع می‌کند. سایت‌های حفاظت‌شده مانند مناطق دارای اهمیت علمی ویژه دیگر در نقش پشتوانه‌ای امن برای طبیعت عمل نمی‌کنند؛ آنها برای ساختن شبکه اکولوژیک مؤثر بیش‌ازحد کوچک و پراکنده‌اند. در این شرایط، بدون اقدام فوری، هماهنگ و کارآمد، فروپاشی طبیعت ادامه خواهد یافت.»

نشانه‌های ترمیم تدریجی ازن

با وجود شرایط دشواری که ساکنان زمین روی پوسته این سیاره تجربه کردند، اوضاع جو زمین در سالی که گذشت، آرام‌تر بود. گزارش ناسا و سازمان ملی اقیانوسی و جوی آمریکا (NOAA) نشان می‌دهد وضعیت حفره لایه ازن رو به بهبود است. با اینکه اندازه حفره لایه ازن به بزرگی یک قاره می‌رسد، اواخر نوامبر خیر آمد که این حفره در سال ۲۰۲۵ در مقایسه با سال‌های گذشته کوچک‌تر بوده و تا اواخر قرن جاری همچنان در مسیر ترمیم تدریجی است. از زمان آغاز اجرای توافق جهانی حذف مواد مخرب ازن در سال ۱۹۹۲، اندازه حفره لایه ازن هر سال کاهش می‌یابد و در سال ۲۰۲۵ پنجمین سالی است که این حفره کوچک‌ترین

ازن

تولید ناخالص داخلی جهانی. این گزارش هشدار می‌دهد اگر جهان همچنان به استخراج بی‌رویه منابع، مصرف سوخت‌های فسیلی و نابودی طبیعت ادامه دهد، اهداف توافقنامه پاریس و چارچوب‌های حفاظت از تنوع‌زیستی محقق نخواهد شد. پیش‌بینی می‌شود استخراج سوخت‌های فسیلی، مواد معدنی و زیست‌توده، بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۵۰ به‌میزان ۷۰ درصد افزایش یابد. میانگین دمای جهانی احتمالاً در اوایل دهه ۲۰۳۰ از ۱.۵ درجه سانتی‌گراد فراتر می‌رود و تا دهه ۲۰۴۰ به ۲ درجه افزایش خواهد یافت. در این مسیر، تا سال ۲۰۵۰ تغییراقلیم ممکن است ۴ درصد و تا پایان قرن، ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی را کاهش دهد.

تأثیرات انسانی این روند چشمگیر است. تخریب زمین با نرخ فعلی ادامه می‌یابد و جهان هر سال زمین‌های حاصلخیز را از دست می‌دهد؛ دسترسی به غذا تا سال ۲۰۵۰ ممکن است برای هر نفر ۳۴.۳ درصد کاهش یابد. هزینه‌های مرتبط با مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی هوا تا سال ۲۰۶۰ به ۱۸ تا ۲۵ تریلیون دلار خواهد رسید. آمار دو میلیارد تنی تولید زباله‌های جامد تا سال ۲۰۵۰ دو برابر و جهان به دانه‌یانی سمی تبدیل خواهد شد.

پیام ای یافته‌ها و پیش‌بینی‌ها روشن است: زمین در آستانه فروپاشی است و بدون اقدام فوری، پیامدهای کنونی فقط آغاز فاجعه‌ای بزرگ‌تر خواهد بود.

سیاره‌ای در پایان ۲۰۲۵ و در آستانه ۲۰۲۶

جهانی گذشته را متوقف نمی‌کند. حتی در آمریکای دور دوم ترامپ ایالت‌ها، شهرها و حوزه‌های قضائی مستقل اغلب تلاش‌های خود برای اقدامات اقلیمی را حفظ یا افزایش می‌دهند. بسیاری از آنها اهداف بلندپروازانه‌ای برای انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تعیین کرده‌اند، مانند بیوستن به گروه‌های متعدد به اهداف توافقنامه ۲۰۱۵ پاریس.

از سوی دیگر بازار جهانی همچنان به‌سمت انرژی پاک در حال حرکت است. تعهدات شرکت‌ها به اهداف ESG (محیط‌زیستی، اجتماعی و حاکمیتی)، کاهش هزینه انرژی‌های تجدیدپذیر و خطرات مالی تغییراقلیم، سرمایه‌گذاری و نوآوری را فراتر از دستورالعمل‌های دولت آمریکا هدایت می‌کنند. بازارهای مالی به‌طور فزاینده‌ای ریسک اقلیمی را به‌عنوان یک ریسک سرمایه‌گذاری می‌بینند. سرمایه‌گذاران بزرگ همچنان شرکت‌ها را تحت فشار قرار می‌دهند تا اثر اقلیمی خود را افشا و کاهش دهند. نزدیک به ۶۰۰ کشور امضاءکننده توافقنامه پاریس هستند. حتی اگر دولت ایالات متحده از این توافقنامه‌ها خارج شود یا از آنها کناره‌گیری کند، معماری جهانی برای اقدامات اقلیمی همچنان پایرجاست. سایر کشورها، مانند اتحادیه اروپا و چین، همچنان مذاکرات بین‌المللی و تعیین هدف را هدایت می‌کنند. برای کشورهای جزیره‌ای کوچک درحال‌توسعه (SIDS) و کشورهای کم‌توسعه‌یافته (LDC)، تغییراقلیم یک تهدید وجودی فوری است. نیاز آنها به سازگاری و تأمین مالی اقلیمی کاهش نخواهد یافت و این موضوع را در صدر دیپلماسی بین‌المللی نگه می‌دارد. تغییراقلیم به‌طور نامتناهسی بر جوامع آسیب‌پذیر اغلب کسانی که کمترین سهم را در ایجاد این مشکل داشته‌اند، اثر می‌گذارد. ضرورت اخلاقی و حقوق بشری برای رسیدگی به بحران اقلیمی و حفاظت از این جمعیت‌ها همچنان حیاتی است. آگاهی عمومی جهانی و داخلی از تغییراقلیم و حمایت از اقدام، بالا و رو به رشد است. این فشار عمومی بر تمام سطوح دولت و صنعت به‌عنوان نیرویی مداوم برای تغییر عمل می‌کند. اجماع

وسعت را داشته.

حفره لایه ازن بر فراز جنوبگان پدیده‌ای فصلی است که هر سال اواخر زمستان و اوایل بهار در نیم‌کره جنوبی شکل می‌گیرد و با تغییر شرایط جوی، به‌تدریج جمع می‌شود. در اوج فصل کاهش ازن در سال ۲۰۲۵، از ۷ سپتامبر تا ۱۳ اکتبر میانگین وسعت این حفره حدود

۷.۲۳ میلیون مایل مربع (۱۸.۷۱ میلیون کیلومترمربع) برآورد شد؛ مساحتی نزدیک به دو برابر ایالات متحده. حفره ازن اکنون سه هفته زودتر از میانگین دهه گذشته وارد مرحله جمع‌شدن فصلی شده است. لایه ازن مانند یک ضدآفتاب عمل می‌کند و از ساکنان زمین در برابر اشعه ماواری بنفش مضر خورشید محافظت می‌کند.

دانشمندان ناسا و NOAA می‌گویند پیش‌های سال ۲۰۲۵ نشان داده است محدودیت‌های اعمال‌شده بر ترکیبات شیمیایی مخرب لایه ازن، طبق پروتکل مونترال و اصلاحات بعدی آن، روند ترمیم تدریجی لایه ازن در استراتوسفر را پیش می‌برد و این روند همچنان در مسیر بازگشت کامل تا اواخر این قرن قرار دارد.

بن‌بست مذاکرات اقلیمی

چنان‌که «اندرو کروچکویچ»، پژوهشگر ارشد دانشکده اقلیم دانشگاه کلمبیا می‌گوید، مناطق مختلف در حال تجربه بلایایی هستند که به آنها عادت ندارند و در همین حال رویدادهای شدید سریع‌تر شدت می‌گیرند و پیچیده‌تر می‌شوند.

هم‌زمان با افزایش بی‌وقفه غلظت گازهای گلخانه‌ای در جو، ۱۰ سال گذشته گرم‌ترین دوره ثبت‌شده بوده است.

سال ۲۰۲۴ اکنون در صدر جدول دما قرار دارد و سال ۲۰۲۵ سومین سال گرم ثبت‌شده این فهرست است. پیش‌بینی می‌شود سال ۲۰۲۶ هم در جمع چهار سال گرم تاریخ بگردد.

با تمام پیامدهایی که تغییراقلیم بر زمین و ساکنانش متحمل کرده است و پیش‌بینی‌های تلخ درباره آینده، توافقات برای مقابله یا سازگاری در برابر آثار تغییراقلیم دستکم در سال ۲۰۲۵ نتیجه‌ای نداشت. مذاکرات اقلیمی سازمان ملل متحد در نوامبر امسال در برزیل بدون هیچ برنامه صریحی برای گذار از سوخت‌های فسیلی به پایان رسید و با اینکه کمک مالی به کشورها برای سازگاری با تغییراقلیم وعده داده شد، همچنان نمی‌توان به اجرای این وعده‌ها در زمانی کوتاه امیدوار بود. دانشمندان و تحلیلگران با اطمینان گفته‌اند گرمایش زمین از مرز ۱.۵ درجه سانتی‌گراد فراتر خواهد رفت، هرچند بعضی معتقدند بازگرداندن این روند همچنان ممکن است. در این شرایط کشورها عملکرد متفاوتی داشته‌اند. مثلاً چین با به‌کارگیری نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، در حال گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر است، اما هم‌زمان به سرمایه‌گذاری در زغال‌سنگ ادامه می‌دهد. درحالی‌که افزایش شدت و فراوانی رویداد‌های حدی آب‌وهوایی در اروپا مطالبه‌ها برای اقدام اقلیمی را افزایش داده، برخی کشورها استدلال می‌کنند چنین اقداماتی نمی‌تواند رشد اقتصادی را محدود کند. در ایالات متحده هم دولت ترامپ از سیاست‌های انرژی پاک فاصله گرفته و در عوض، حمایت از زغال‌سنگ، نفت و گاز را در اولویت قرار داده است.

فردرایک اتو، فضای ژئوپلیتیکی را تیره و پیچیده می‌داند و می‌گوید: «بسیاری از سیاستگذاران آشکارا به نفع صنعت سوخت‌های فسیلی تصمیم می‌گیرند، نه به سود مردم کشورشان.»

با وجود هشدارهای علمی و پیامدهای ملموس، جهان هنوز در برابر اقدام قاطع برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و حفاظت از منابع طبیعی و تنوع‌زیستی تعلل می‌کند. هرچند رویداد‌های سال ۲۰۲۵ به ما یادآوری کرد زمان ما برای توانمندسازی، سازگاری و مقابله محدود است.

۳

روزنامه

www.payamema.ir

خبر

وزیر ارتباطات:

۸۰ درصد مردم از

فیلترشکن استفاده‌می‌کنند

«سید ستار هاشمی» با بیان اینکه بیش از ۸۰ درصد مردم از فیلترشکن استفاده می‌کنند، گفت: «این واقعیت نشان‌دهنده وجود یک نیاز است. بااین‌حال، استفاده‌بی‌رویه از فیلترشکن، به‌مسائل ضدامنیتی منجر شده‌است.»

هاشمی با بیان اینکه موضع وزارت ارتباطات و دولت دراین باره جدی است، اما ذی‌نفعان مختلفی دارد، اظهار کرد: «برخی افراد مخالف این فرایند هستند و دیدگاه‌هایی مبنی‌بر حفظ فیلتر ارائه می‌دهند. از مخالفان بازگشت به فیلتر خواسته می‌شود با رسانه‌ها صحبت کنند، با مردم شیوه‌ای شفاف توضیح دهند و دلایل خود را بیان کنند تا شنیده شود.»

وزیر ارتباطات ادامه داد: «نکته اصلی این است که این موضوع با جدیت دنبال می‌شود و فراز و فرودهای زیادی دارد. مخالفان جدی هستند و انتظار می‌رود فضایی که وجود دارد و نیازی که در میان مردم است، شنیده شده و با همدلی همراهی مرتفع شود.» هاشمی با اشاره به آمادگی این وزارتخانه برای همکاری با بخش خصوصی برای فعالیت در حوزه هوش مصنوعی بیان کرد: «از همین امروز درخواست‌های مربوط به اپراتور هوش مصنوعی و پروانه ارائه خدمات حوزه هوش مصنوعی در کشور را به‌صورت متمرکز به بخش خصوصی واگذار کنیم.»

او با بیان اینکه ارائه خدمات به مراکز پژوهشی، دولت و همچنین بخش خصوصی به‌صورت یکپارچه و با نظارت انجام خواهدگرفت.گفت:«این اقدام می‌تواند به‌عنوان یک پیشران قوی برای توسعه هوش مصنوعی در کشور عمل کند و محور آن وزارت ارتباطات با تعامل با سایر دستگاه‌ها خواهد بود.»

وزیر ارتباطات همچنین با اشاره به دفع یکی از بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین حملات سایبری علیه زیرساخت‌های ارتباطی در روز یکشنبه گذشته خاطرنشان کرد: «این حملات از بیش از ۱۰ هزار مبدأ مختلف در سراسر جهان انجام شد و یکی از اپراتورهای ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی کشور را به‌طور مشخص هدف قرار داد.»

او افزود: «به لطف تدابیر اتخاذشده، این حمله به‌صورت کامل دفع و خنثی شد. مدیریت حملات سایبری در کشور در دو سطح داخلی و خارجی انجام می‌شود. در سطح خارجی، با استفاده از ظرفیت ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی بین‌المللی و تجهیزاتی که خارج از کشور نصب شده‌اند، بخشی از حملات کنترل می‌شود. بااین‌حال، بخش عمده‌ای از این حملات از این لایه عبور کرده و در داخل کشور با تکیه بر توان محصولات تولید داخل و ظرفیت شرکت ارتباطات زیرساخت، مدیریت و مهار شد.» وزیر ارتباطات افزود: «این حمله که از نظر گستردگی و شدت در زمره مهم‌ترین حملات سایبری سال های اخیر محسوب می‌شود، می‌توانست چالش‌های جدی برای کشور ایجاد کند، اما با هوشمندی، تدبیر و تلاش شبانه‌روزی متخصصان حوزه ارتباطات، بدون ایجاد بحران مهار شد.»

هاشمی درباره کندی سرعت اینترنت در روزهای اخیر نیز تصریح کرد: «هم‌زمانی این حملات سایبری گسترده موجب اشغال بخشی از پهنای باند کشور شده و همین موضوع می‌تواند به‌طور مقطعی باعث کاهش سرعت یا اختلال در کیفیت خدمات شود. بااین‌حال، وزارت ارتباطات تأکید دارد ارتقای کیفیت خدمات ارتباطی از طریق اجرای پروژه‌های جدی و زیرساختی همچنان در دستورکار قرار دارد.» او بیان کرد: «دولت وزارت ارتباطات تأکید می‌کنند موضوع اینترنتی کشور مشکل‌آفرین بوده است. دلایل امنیتی مختلفی مطرح شده و این ادعا مبانی استدلالی قوی دارد.» الیرتا

تشکیل کارگروه‌های

حمایت از کودکان در

بیمارستان‌ها

رئیس اداره مددکاری اجتماعی معاونت درمان وزارت بهداشت از تشکیل کارگروه حمایت از کودکان در بیمارستان‌ها دولتی کشور خبر داد.

«محمدحسین جوادی» با اشاره به شعارفرداسیون جهانی مددکاری اجتماعی برای سال ۲۰۲۶ با محوریت «همپاری در ایجاد امید و هماهنگی» تصریح کرد: «شعار امسال همایش، یعنی «همکاری بین‌بخشی در حمایت از کودکان» هم‌سو با رویکردهای جهانی و متناسب با نیازهای اجتماعی نظام سلامت کشور انتخاب شده است.» رئیس اداره مددکاری اجتماعی معاونت درمان و زارت بهداشت از نهای‌سازی پروتکل‌های جدید در حوزه توان‌بخشی اجتماعی و مذاکلات مرتبط با رفتارهای خودکشی جنم در داد و گفت: «حمایت از کودکان، یکی از اقدامات شاخص و پرچمدار حوزه اجتماعی در نظام سلامت است. در همین راستا، امسال در تمامی بیمارستان‌های دولتی کشور کارگروه‌های حمایت از کودکان ذیل کمیته اخلاق بالینی مراکز درمانی تشکیل شده‌اند.» او همچنین به نقش مؤثر مددکاران اجتماعی در مداخلات اجتماعی در بحران‌ها اشاره کرد و گفت: «در حوادث اخیر از جمله جنگ ۱۱روزه و حادثه انفجار بندعباس، همکاران ما با برنامهریزی سریع، آموزش‌های حضوری و مجازی و حضور میدانی، خدمات مؤثری به آسیب‌دیدگان ارائه کردند.» ایسنا

که نه لزوماً به دست افراد غیرمتخصص خوش نیت، بلکه گاه توسط مرتزگران حرفه‌ای و با مجوزهای رسمی انجام می‌شدند. نمونه تازه آن، در شهر سویا اسپانیا اتفاق افتاد. مرمت جنجالی چهره «مریم مقدس د لا ماکارنا» که به دلیل غیراصولی بودن و خلق اثری جدید به‌جای چهره پیشین خشم عمومی مردم سویا را به دنبال داشت. تندیس «پاکرده لا ماکارنا»، یک اثر حکاکی شده متعلق به قرن هفدهم و ساخته هنرمندی ناشناس است که برای بسیاری از مردم شهر ارزشی معنوی و هویتی غیرقابل محاسبه دارد. مرمت این اثر چهره‌ای کاملاً متفاوت از آنچه ساکنان سویا می‌شناختند، پدید آورد. نتیجه نهایی چنان‌با تصویر ذهنی و تاریخی این نماد شهری فاصله داشت که موجی از اعتراض، انتقاد و حتی خشم را در شهر بزرگ‌لیخت و بسیاری اعلام کردند دیگر قادر به شناسایی لا ماکارنا می‌باشند.

در ایران نیز نمونه‌هایی وجود دارد که می‌توان در زمره مرتهای فاجعه‌بار قرارشان داد. از سفیدکاری بناهای تاریخی به نام مرمت تا تبدیل یک اثر تاریخی به یک اثر جدید غیرقابل شناسایی؛ آن‌هم به دست کارشناسان مرمت وزیر نظر میراث‌فرهنگی. از جمله در سال گذشته، انتشار تصویری از مرمت نقاشی چهره‌های دسته موسیقی نظامی در کاشی‌کاری نمای غربی شمس‌العماره در مجموعه جهانی کاخ گلستان، واکنش گسترده کاربران شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها را به دنبال داشت. این تصاویر شباهت‌هایی با مرمت ناشیانه «اکه هومو» داشتند.

مدیر مجموعه جهانی گلستان، در واکنش به انتقادهای مطرح‌شده اعلام کرد اقدام انجام‌شده اساساً مرمت به‌معنای حرفه‌ای آن نبوده است. به گفته او، در دوره مدیریت‌های پیشین، برخی اصلی‌کاشیکاری برداشته شده و حاشیه‌های جدید برای آن ساخته شده بود و در بازسازی اخیر، عمداً تلاش شده طرح جدید به‌صورت شماتیک و بدون شباهت به نمونه اصلی اجرا شود تا از ایجاد نسخه‌ای کپی از اثر تاریخی جلوگیری شود. مرمت‌های غیراصولی و گاه ناشیانه در بناهای تاریخی امری است که بارها توسط کارشناسان مورد نقد و آسیب‌شناسی قرار گرفته است، اما همچنان شاهد آن هستیم. تفاوت اکه هومو با فجایع مرمتی دیگر این است که همه آثاری که قربانی مرمت غیراصولی یا فاجعه‌بار می‌شوند، شانس پیدا کردن شهرت جهانی و جریان مافات تحریب یک اثر تاریخی را ندارند. آنها در انزوا خراب و بعد، فراموش می‌شوند.

جمله نیویورک‌تایمز لوموند، تلگراف و بی‌بی‌سی، این «فاجعه معجزه‌آسا» را پوشش دادند. این اما تمام ماجرا نبود. مرمت فرسکو «اکه هومو» (و اینک انسان) «خلیلی زود تبدیل به موضوع مورد علاقه گردشگران شد. آمار گردشگرانی که برای بازدید از این اثر به بورخا می‌آمدند به حدی رسید که کلیسا برای دیدن فرسکو مرمت‌شده ورودی تعیین کرد. آمارها می‌گویند یک سال بعد از این اتفاق ۴۰ هزار بازدیدکننده برای دیدن این اثر آمدند و این بازدیدها حدود ۵۰ هزار یورو درآمد برای بورخا داشت.

«اکه هومو» (و اینک انسان) در کلیسای زیارتگاهی مرسی در شهر بورخا اسپانیا، فرسکو دیواری کوچکی است که حدود سال ۱۹۳۰ توسط «الیاس گارسیا مارتینز»، نقاش اسپانیایی، خلق شد. این اثر با ابعادی در حدود ۵۰ سانتی‌متر ارتفاع و ۴۰ سانتی‌متر عرض، تصویری از عیسی مسیح با تاجی از خار بر سر را به نمایش می‌گذارد؛ تصویری که به گفته خالقش، «نتیجه دو ساعت عبادت و اخلاص» بوده است. مارتینز این نقاشی را مستقیماً بر دیوار کلیسا و در زمانی که تعطیلات خود را در بورخا می‌گذراند، اجرا کرد و آن را به کلیسای شهر اهدا کرد. هرچند از نظر بسیاری از صاحب‌نظران، این نقاشی از نظر هنری اثری شاخص یا ممتاز به شمار نمی‌رفت، اما گذر زمان، رطوبت دیوارهای کلیسا و بی‌توجهی با عت فرسودگی شدید آن شد. خانواده مارتینز از وضعیت نامناسب اثر آگاه بودند و حتی بنا به برخی روایات‌ها، یکی از نوادگان او اندکی پیش از آنکه اثر را مرمت سیسیلیا تبدیل به اثری دیگر شود، مبلغی را برای مرمت اصلی آن به کلیسا اهدا کرده بود.

با این حال، سرزوش «اکه هومو» نه با مرمت تخصصی، بلکه با اقدامی خودخوش و غیرحرفه‌ای گرد خورد؛ اقدامی که شهرتی جهانی برای اثری گمنام رقم زد. نقاشی مارتینز به‌دست سیسیلیا کاملاً دگرگون شد؛ شباهت آن به تصویر اصلی مسیح از میان رفت و در نگاه بسیاری، به‌صورتی کارتونی و حتی مضحک تبدیل شد. «اکه هومو» از یک فرسکو مرکزی تبدیل به پدیده‌ای جهانی شد؛ پدیده‌ای که بعدها با لقب «اکه مونو» یا «واینک میمون» شناخته شد.

وقتی «اکه هومو» به یک اصطلاح مرمتی تبدیل شد

دامنه تأثیر این ماجرا به‌قدری گسترده بود که اصطلاح «اکه هومو» به‌تدریج به نمادی برای اشاره به مرمت‌های ناموفق و فاجعه‌بار در نقاط مختلف جهان تبدیل شد؛ مرمت‌هایی

اقدامش دفاع کرد و گفت این‌همه هیاهوی رسانه‌ای دارد نمی‌کند. او ماجرا را این‌طور شرح داد: «من در روشنای روز کار کردم و با تأیید کشیش کلیسا سعی کردم فرسکو را از تخریب نجات دم. کشیش در جریان بود و من هرگز کاری پنهانی انجام ندادم» او در این گفت‌وگو درباره روند انجام کار گفته بود: «مرمت انجام‌شده در واقع کاری ناتمام و در حال پیشرفت بود. گذاشتم خشک شود و برای دو هفته به تعطیلات رفتم، با این فکر که بعد از بازگشت مرمت را کامل کنم. وقتی برگشتم، همه دنیا اسم «اکه هومو» را شنیده بودند. واکنش مردم هنوز هم آرام می‌دهد؛ چون کار مرمت تمام نشده بود. فکر می‌کنم اثر به تعطیلات نرفته بودم، هیچ‌کدام از اینها اتفاق نمی‌افتاد» تابستان ۲۰۱۲ بسیاری از رسانه‌ها با انتشار تصاویر این نقاشی قبل و بعد از مرمت، اتفاق عجیبی که در بورخا افتاده بود را پوشش دادند. حالا با درگذشت سیسیلیا در ۲۹ دسامبر باز هم ماجرای این مرمت عجیب در رسانه‌ها نقل می‌شود.

یک فاجعه معجزه‌آسا

هر چند سیسیلیا همین‌با دلسوزی غیرکارشناسی و اقدام غیراصولی‌اش یک اثر صدساله را تخریب کرد و اثر جدیدی خلق کرد، اما بازتاب گسترده اقدام او به نفع شهر کوچک ناشناخته‌اش تمام شد. او سه سال بعد از خلق فاجعه در کلیسا، در گفت‌وگو با گاردین اعلام کرده بود: «در بورخا همه به کاری که من کردم، از زوایای دیگر نگاه می‌کنند. این مرمت، بورخا را روی نقشه گردشگری جهان قرار داد؛ یعنی من کاری برای روستایم کرده‌ام که هیچ‌کس دیگری نتوانسته بود انجام دهد. آدم‌های زیادی به اینجا و به کلیسای زیبای ما آمدند تا نقاشی را ببینند.» هر چند بعد از آرام شدن موج انتقادها تقاسیر دیگری هم از ماجرا ارائه شد. از جمله به عقیده یکی از مفسران مجله فوربس: «مرمت ناشیانه سیسیلیا در واقع برداشت شخصی یک زن از منجی‌اش است.» گروه هنری «وال‌پیتل» صدها نسخه بازآفرینی‌شده از تصویر جدید این اثر هنری را روی دیواری نزدیک مرکز فرهنگ معاصر بارسلونا به نمایش گذاشت. «آسومپتا سرنا»، بازیگر اسپانیایی، مستندی با عنوان Behold the Monkey Fiasco تهیه کرد. فیلم Behold the Monkey هم با محوریت اتفاقی که سیسیلیا رقم زده بود، ساخته شد. کار سیسیلیا همین‌با علاوه‌بر اینکه سوژه مستندها شد، روی برجسب بطری‌های شرباب رفت، روی تیشترت‌ها چاپ شد و حتی الهام‌بخش یک اپرا بود. رسانه‌هایی از سراسر جهان، از

نگاهی به مرمت‌های فاجعه‌بار به بهانه درگذشت زن اسپانیایی که با خلق یک فاجعه مرمتی به شهرت رسید

فاجعه‌های که جاذبه جهانی شد

ایپام ما «سیسیلیا همینز» زن اسپانیایی که در سال ۲۰۱۲ با مرمت ناموفق فرسکو «اکه هومو» (و اینک انسان) در کلیسای مرسی شهر «بورخا» به شهرت ناخواسته جهانی رسید، در ۹۴ سالگی درگذشت؛ مرمتی که بسیاری آن را یک فاجعه در این حوزه می‌دانند از یک دغدغه شخصی و خطای آماتوری آغاز شد، اما به یکی از مشهورترین نمونه‌های جنجال‌برانگیز تاریخ مرمت آثار هنری و البته شناخته‌شده‌ترین جاذبه گردشگری بورخا تبدیل شد.

اینجا حرف‌های سیسیلیا همینز است که در ۸۱ سالگی اقدام به مرمت یک نقاشی صدساله در کلیسای شهرش «بورخا» کرده بود. او پس از آنکه اقدام خرابکارانه‌اش در مرمت این اثر هنری بازتاب جهانی پیدا کرد، در تلویزیون اسپانیا از

«مرمت را به این دلیل شروع کردم که از پوسته‌پوسته شدن بخش‌هایی از فرسکو (سبکی قدیمی از نقاشی که در آن نقاشان طرح مورد نظر را روی گچ خیس پیاده می‌کردند) بر اثر رطوبت بیش‌ازحد دیوارهای کلیسا، ناراحت بودم.»

بازار خشتی سمنان گرفتار بی‌توجهی و آتش‌سوزی

بازار سمنان ساختار قرن چهارمی خود را حفظ کرده و بازار بالا در میانه این کهن‌دژ شکل گرفته و از طریق دالان‌هایی به آن متصل شده است. در اسناد «عمیدالملک سمنانی» که از قدیمی‌ترین منابع مربوط به نظام سنتی آب سمنان در دوره تیموری به شمار می‌رود، نام راسته بازار و کوچه‌های دالان‌دار آن، از جمله کوچه عباسیه ذکر شده است. نکته قابل‌توجه آنکه براساس همین اسناد، آب از استخر تاریخی ناسار که تنها چند متر با بازار بالا فاصله دارد، همچون گذشته وارد جوی راسته بازار سمنان می‌شود و پس از عبور از آب‌انبارها و حمام‌های تاریخی بازار به باغ مسجدجامع سمنان می‌رسد تا این باغ کهن را سیراب کند. رها بودن راسته بازار سمنان، معروف به بازار بالا، و بی‌توجهی میراث‌فرهنگی استان و شهرستان و همچنین یگان حفاظت شهرستان نسبت به آن، موجب شده این بنای مهم تاریخی از حفاظت کافی برخوردار نباشد. چهارم مهرماه امسال، آتش‌سوزی در کنار یک خانه تاریخی زیبا که مجاور بازار تاریخی بالا و در حریم درجه یک آن، در کوچه تکیه چهارراه بود، رخ داد. این آتش‌سوزی با گزارش یکی از مغازه‌داران و حضور به‌موقع مأموران آتش‌نشانی مهار شد. با این حال، براساس فیلم منتشرشده از سوی شهرداری،

میراث‌فرهنگی در محل حادثه حضور ندارد و مشخص نیست در آن زمان مدیر شهروستان یا یگان حفاظت میراث از این اتفاق مطلع بوده‌اند یا خیر. چند روز بعد، در همان خانه تاریخی زیبا به سرعت خانه و چند خانه دیگر و در نهایت به زیر بازار سمنان منتهی می‌شود. حدود یک تا دو ماه پس از آتش‌سوزی نخست، بار دیگر عده‌ای این دالان باریک و زیبای پشت بنا را که در مجاورت بازار است، به آتش کشیدند و در پشتی این بنای تاریخی خالی از سکنه نیز سوزانده شد. پس‌از آن، شهرداری با قرار دادن لوک، این خانه تاریخی را کاملاً تیغه‌کنشی کرد و بنا از دید عموم پنهان شد. این‌گونه تیغه‌کنشی‌ها در نهایت منجر به تخریب کامل چنین خانه‌هایی می‌شود. به نظر می‌رسد در هر دو مورد آتش‌سوزی در حریم درجه یک بازار میراث‌فرهنگی از موضوع بی‌اطلاع بوده و هیچ اقدام قضائی علیه افرادی که موجب این آتش‌سوزی‌ها شده‌اند، صورت نگرفته است. همچنین، شهرداری سمنان گزارش به فرمانداری و میراث‌فرهنگی ارائه نکرده که این مسئله نشان‌دهنده نبود هماهنگی و ضعف مدیریتی میان میراث فرهنگی، شهرداری، فرمانداری در حوزه حفاظت از بناها و آثار تاریخی است.

از دیگر تهدیدهای بازار بالای سمنان، ناپایداری ستون‌های آجری ورودی شرقی تکیه ناسار در همین راسته است. نشانی تکیه بارها در این شهر دیده شده، اما مسئولان واکنش نشان ندادند؛ درحالی‌که این بخش، یک معبر عمومی محسوب می‌شود. تردد

بازار سمنان ساختار قرن چهارمی خود را حفظ کرده و بازار بالا در میانه این کهن‌دژ شکل گرفته و از طریق دالان‌هایی به آن متصل شده است. در اسناد «عمیدالملک سمنانی» که از قدیمی‌ترین منابع مربوط به نظام سنتی آب سمنان در دوره تیموری به شمار می‌رود، نام راسته بازار و کوچه‌های دالان‌دار آن، از جمله کوچه عباسیه ذکر شده است. نکته قابل‌توجه آنکه براساس همین اسناد، آب از استخر تاریخی ناسار که تنها چند متر با بازار بالا فاصله دارد، همچون گذشته وارد جوی راسته بازار سمنان می‌شود و پس از عبور از آب‌انبارها و حمام‌های تاریخی بازار به باغ مسجدجامع سمنان می‌رسد تا این باغ کهن را سیراب کند. رها بودن راسته بازار سمنان، معروف به بازار بالا، و بی‌توجهی میراث‌فرهنگی استان و شهرستان و همچنین یگان حفاظت شهرستان نسبت به آن، موجب شده این بنای مهم تاریخی از حفاظت کافی برخوردار نباشد. چهارم مهرماه امسال، آتش‌سوزی در کنار یک خانه تاریخی زیبا که مجاور بازار تاریخی بالا و در حریم درجه یک آن، در کوچه تکیه چهارراه بود، رخ داد. این آتش‌سوزی با گزارش یکی از مغازه‌داران و حضور به‌موقع مأموران آتش‌نشانی مهار شد. با این حال، براساس فیلم منتشرشده از سوی شهرداری،

فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای خرید خدمات مراقبت‌های اولیه سلامت در مرکز خدمات جامع سلامت روستایی فداله عمران شهرستان دزفول

دانشگاه علوم پزشکی دزفول در نظر دارد مناقصه فوق‌را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

ردیف	شرح	تاریخ	ساعت	توضیحات
۱	انتشار آگهی	۱۴۰۴/۱۰/۱۰	۱۰	روزنامه، سایت ستاد و مدیریت پشتیبانی دانشگاه
۲	مهلت دریافت اسناد	۱۴۰۴/۱۰/۱۴	۱۲	از سایت ستاد www.setadiran.ir
۳	مهلت ارسال پیشنهادات	۱۴۰۴/۱۰/۲۴	۱۲	در سایت ستاد بازگذاری گردد. فقط پاکت الف به دانشگاه ارسال شود
۴	بازگشایی پاکت	۱۴۰۴/۱۰/۲۴	۱۲	سالن جلسات دانشگاه علوم پزشکی
۵	(مبلغ ضمانت‌نامه) ریال			۲,۵۶۰,۰۰۰,۰۰۰
۶	شماره فراخوان			۲۰۰۴۰۴۷۹۰۰۰۰۲۶

ارائه ضمانت نامه بانکی یا واریز نقدی به شماره حساب **۴۰۰۱۹۴۰۷۱۷۴۷۹۳** بانک مرکزی دزفول بنام دانشگاه علوم پزشکی دزفول.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: دزفول بلوار ۱۵ خرداد خیابان پست نبش خیابان دادگستری ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی دزفول. تلفن: **۰۶۱۴۲۴۲۸۱۹**

مدیریت امور پشتیبانی دانشگاه علوم پزشکی دزفول (امور قراردادها و مناقصات)

مناقصه عمومی ۱۴۰۴/۱۰/۱۴ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸

(اداری ارزیابی کیفی)

مناقصه گزار: شرکت آب و فاضلاب استان مرکزی

مناقصه‌شماره	مشخصات خدمت	شهر	مبلغ برآورد (ریال)	فهرست بها	رشته مورد نظر	مبلغ تضمین شرکت در فرایند (ارجاع کار در مناقصه (ریال))
۶۲	عملیات اصلاح و بازسازی شبکه توزیع به همراه انشعابات آب شرب روستاهای فریسن آباد و امهره شهرستان کمijan	کمijan	۴۵,۹۸۲,۲۵۳,۰۷۳		رشته آب	۲,۷۵۹,۶۱۷,۶۵۳
۶۳	عملیات تهیه و اجرای خط انتقال، شبکه توزیع و انشعابات روستای مجدآباد کهنه از توابع فرهان	فرهان	۱۰۱,۳۴۵,۷۰۷,۳۲۹		رشته آب	۵,۰۶۷,۲۸۵,۳۶۶
۶۴	عملیات تهیه اجزا اصلاح و بازسازی شبکه توزیع و انشعابات آب شرب روستاهای واپله - دانبان - خیرآباد خمین	خمین	۵۶,۷۲۷,۷۲۴,۲۲۰		رشته آب	۲,۸۳۶,۳۸۶,۲۱۱
۶۵	عملیات اصلاح و بازسازی شبکه توزیع به همراه انشعابات آب شرب روستاهای بساول و حسین آباد شهرستان کمijan	کمijan	۹۶,۷۰۱,۹۰۹,۶۹۳		رشته آب	۴,۸۳۵,۰۹۵,۴۸۴

محل اعتبار: عمرانی
مهلت دریافت اسناد: از ۱۴۰۴/۱۰/۱۴ لغایت ۱۴۰۴/۱۰/۱۸
مهلت تحویل پیشنهادات: از تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰ لغایت ۱۴۰۴/۱۰/۲۴
تاریخ بازگشایی پاکت: ۱۴۰۴/۱۱/۱۴
نوع برگزاری مناقصه: یک مرحله‌ای
 کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. **محل دریافت اسناد:** از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس: www.setadiran.ir **محل تحویل اسناد:** از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس: www.setadiran.ir
توضیح اینکه: مناقصه گران موظفند پاکت الف که حاوی فرم تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌باشد را تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۴/۱۱/۰۷ در دفتر قراردادها ی شرکت آب و فاضلاب استان مرکزی واقع در شهرک رضوی - میدان شهید نجفی تحویل داده و پیش از آن دریافت نمایند.

روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان مرکزی